

Handlingsplan for eksportordningen

– et pilotprojekt for bilateralt myndighedssamarbejde om
grøn omstilling til fremme af eksport af dansk energiteknologi

■ Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Eksportordningen kort.....	4
Valg af lande og sektorer.....	5
Organisering samt koblingen til erhvervsinteresser.....	7
Tyskland.....	9
Storbritannien.....	11
Kina.....	13

Indledning

Ambitiøse danske klima- og energimål og erfaring med anvendelsen af grøn teknologi giver Danmark et stærkt afsæt på de internationale markeder for energiteknologi. Et initiativ i regeringens vækstplan er en eksportordning, der gennem myndigheds- til myndighedssamarbejde om energipolitik og -regulering i udvalgte lande skal fremme eksport af dansk energiteknologi. Sammentænkning af danske regulatoriske styrkepositioner med målrettet indsats fra danske ambassader udgør den nye tilgang til fremme af eksport. Eksportordningen er et pilotprojekt og skal yderligere ses i sammenhæng med "Regeringens strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati" fra maj 2014.

I udmøntning af eksportordningen har Klima-, Energi- og Bygningsministeriet (Energistyrelsen) sammen med Udenrigsministeriet (Eksportrådet) etableret en eksportenhed, som består af eksperter fra Energistyrelsen og en energipolitisk rådgiver på hver af de danske ambassader i henholdsvis Storbritannien, Tyskland og Kina. Landevalget er foretaget dels ud fra en kortlægning af danske erhvervsinteresser i en tæt dialog med erhvervsorganisationer og virksomheder dels en sondering af samarbejdsinteresse fra myndighedsside i de nævnte lande gennem foråret 2014. Der er i juni 2014 bevilget 10 mio. kr. til at gennemføre den samlede ordning i 2014 og 2015.

Ordningsens pilotkarakter, ressourceramme og korte tidshorisont forudsætter en fokuseret indsats i forhold valg af geografi, sektor og samarbejdsnetværk i de udvalgte lande. Disse kritiske valg indgår som del af denne handlingsplan for bilateralt myndighedssamarbejde om grøn omstilling til fremme af eksport af energiteknologi. Handlingsplanen sætter således rammerne og retningen for det fremadrettede bilaterale arbejde med mulighed for at påvirke energipolitik og -regulering i retning af grøn omstilling og heraf forventede eksportmuligheder. Handlingsplanen er konsolideret i forståelse med danske brancheorganisationer og afstemmes endvidere løbende gennem brancheorganisationernes direkte deltagelse i ordningen for at sikre størst mulige erhvervsrelevans fra start til slut.

I praksis prioriteres indsatsen derfor i en koordinationsgruppe i hvert af de valgte lande. Koordinationsgrupperne udarbejder og udmønter i den forbindelse et konkret arbejdsprogram for hvert land baseret på den aftalte, overordnede prioritering i handlingsplanen.

Overordnede succeskriterier:

- Danske aftryk i lovgivningsprocesser, planer eller projekter
- Styrkede samarbejdsnetværk og relationer mellem udenlandske myndigheder og danske virksomheder

■ Eksportordningen kort

Med eksportordningen etableres en enhed (eksportenheden) med eksperter fra Energistyrelsen og en energipolitisk rådgiver i ambassadernes handelsafdeling (Eksportrådet) i tre lande. Enheden indgår direkte samarbejder med relevante udenlandske myndigheder, hvor der er mulighed for at implementere energisystemer, som danske myndigheder har erfaringer med, og danske virksomheder og energirådgivningsbranchen har interesser i.

Eksportordningen skal ses i samspil med ambassadernes eksisterende rådgivnings- og eksportaktiviteter for virksomheder. Ordningen tager udgangspunkt i et myndighed- til myndighedssamarbejde med fokus på det danske energikoncept. I praksis betyder det, at eksportordningens aktivitetsfokus er indgåelse af bilaterale samarbejder, som overordnet er drevet af fælles energi- og klimamål. Samarbejdet søges konkretiseret så meget som muligt eksempelvis ved demonstrationsprojekter. Specifikke salgsaktiviteter for enkeltvirksomheder i de tre lande indgår ikke i eksportordningen. Ambassadernes handelsafdelinger tilbyder løbende assistance til virksomhedernes salgsaktiviteter i medfør af reglerne om betalingsbelagt rådgivning.

Inden for rammerne af eksportordningen kan der i begrænset omfang ydes finansiel støtte til arrangementer eller deltagelse i arrangementer, der er relevante for eksportenhedens arbejde, men som ikke nødvendigvis er arrangeret af eksportenheden selv. Finansiel støtte ydes primært til myndigheder eller myndighedslignende organisationer, som ikke har mulighed for at betale selv.

■ Valg af lande og sektorer

Eksportordningen er efterspørgselsdrevet, og derfor er der indgået to helt grundlæggende kriterier ved valget af indsatslande. For det første skal der være interesse fra det danske erhvervsliv. Branche- og virksomheder skal ud fra eksisterende indsigt pege på de markeder, hvor et myndigheds- til myndigheds-samarbejde kan have størst effekt for den fremadrettede afsætning af danske energiteknologivarer. For det andet skal der også i de samme lande være en myndighedsefterspørgsel på samarbejde med danske energimyndigheder såvel nationalt som regionalt.

Lande og brancher

Siden medio oktober 2013 har Klima-, Energi- og Bygningsministeriet (KEBMIN) samt Udenrigsministeriet (UM) haft drøftelser med henholdsvis fire brancheorganisationer samt 17 virksomheder med henblik på at foretage et landevalg i forbindelse med implementering af initiativet.

Dette inkluderer DI Energi, Danish Energy Partnership (DEP), Dansk Energi (DE), Danish Board of District Heating (DBDH) og Vindmølleindustrien, rådgivende firmaer samt eksportvirksomheder som Danfoss, Grundfos, VELUX, Rockwool, Vestas m.fl.

I grundlaget for udvælgelsesprocessen er følgende fire overordnede kriterier lagt til grund, som såvel branchen som virksomheder har forholdt sig til. Det vil sige, at landevalget er baseret på:

1. Hvor danske myndigheder har mulighed for at påvirke myndigheder, og landet efterspørger konkret viden om danske energistandarder og regulering.
2. Hvor der konkret er en samarbejdsplatform, som kan bruges som springbræt for initiativet.
3. Hvor Danmarks styrkepositioner, som for eksempel fjernvarme, vindenergi eller energieffektiviseringer i bygninger og industri, kan anvendes.
4. Hvor der er relativt modne projekter til gennemførelse af initiativet med mulighed for målbar resultater for eksportværdi.

Brancheorganisationerne bakker op om initiativet og har entydigt peget på UK, Tyskland og Kina som de primære lande. Brancheorganisationerne har derudover henvist til konkrete virksomheder med henblik på nærmere identifikation af aktiviteter og lande. Det er blevet til i alt 17 virksomhedskonsultationer indenfor både produktion- og rådgivningsvirksomhed. Også fra virksomhedsside var der størst opbakning til UK, Tyskland og Kina.

Myndighedsefterspørgsel

På baggrund af den klare tilbagemelding fra danske brancheorganisationer og virksomheder har Energi styrelsen været på mission til de tre lande i henholdsvis marts/april og juni/juli 2014. Missionerne afdækkede en stor interesse fra myndighedsside omkring samarbejde i særligt Storbritannien og Tyskland på både nationalt og regionalt niveau. I Kina samarbejdes der i forvejen med danske energimyndigheder. Eksportordningen vil kunne lægge sig i forlængelse af - men dog adskilt fra - dette samarbejde.

I forhold til fokuseringen af temaer inden for det bilaterale arbejde i de valgte lande har det største sammenfald af danske branche/virksomhedsinteresse og grundlag for myndighedssamarbejde været fjernvarme og energieffektivitet i Storbritannien og Tyskland og fokus på vindenergi i Kina. Dette fokus sætter de overordnede rammer for eksportenhedens organisering og virke.

■ Organisering samt koblingen til erhvervsinteresser

Styregruppe

Med henblik på at sikre tværgående koordination og helt overordnet prioritering af eksportordningens aktiviteter nedsættes en styregruppe bestående af repræsentanter fra danske myndigheder og brancheorganisationer. Styregruppen skal kunne konsulteres løbende i forhold til væsentlige spørgsmål vedrørende tværgående indsatser og prioritering af ressourcer. Styregruppen orienteres kvartalsvis af underliggende landekoordinationsgrupper angående fremdrift i eksisterende projekter og påtænkte aktiviteter.

Styregruppen ledes i fællesskab af KEBMIN (Energistyrelsen) og UM (Eksportrådet). Som repræsentant fra erhvervet udpeges én repræsentant fra henholdsvis DI Energi, DI Byg, Dansk Energi, DBDH, Grøn Energi og Vindmølleindustrien.

Landekoordinationsgrupper

Under styregruppen etableres en koordinationsgruppe for hvert land. Koordinationsgrupperne er ansvarlige for den operationelle udmøntning af ordningen og for udarbejdelse af konkrete arbejdsplaner og evt. underliggende projektgrupper. Koordinationsgrupperne kan hver især vælge at inddrage såvel virksomhedsnetværk som enkeltvirksomheder i forhold til afvikling af de konkrete samarbejder og aktiviteter i hvert land. Koordinationsgrupperne har en høj grad af autonomi. Grupperne vurderer selv i hvilket omfang landespecifikke aktiviteter skal forelægges styregruppen med henblik på overordnet koordinering eller principielle beslutninger. Koordinationsgruppen orienterer under alle tilfælde styregruppen kvartalsvis.

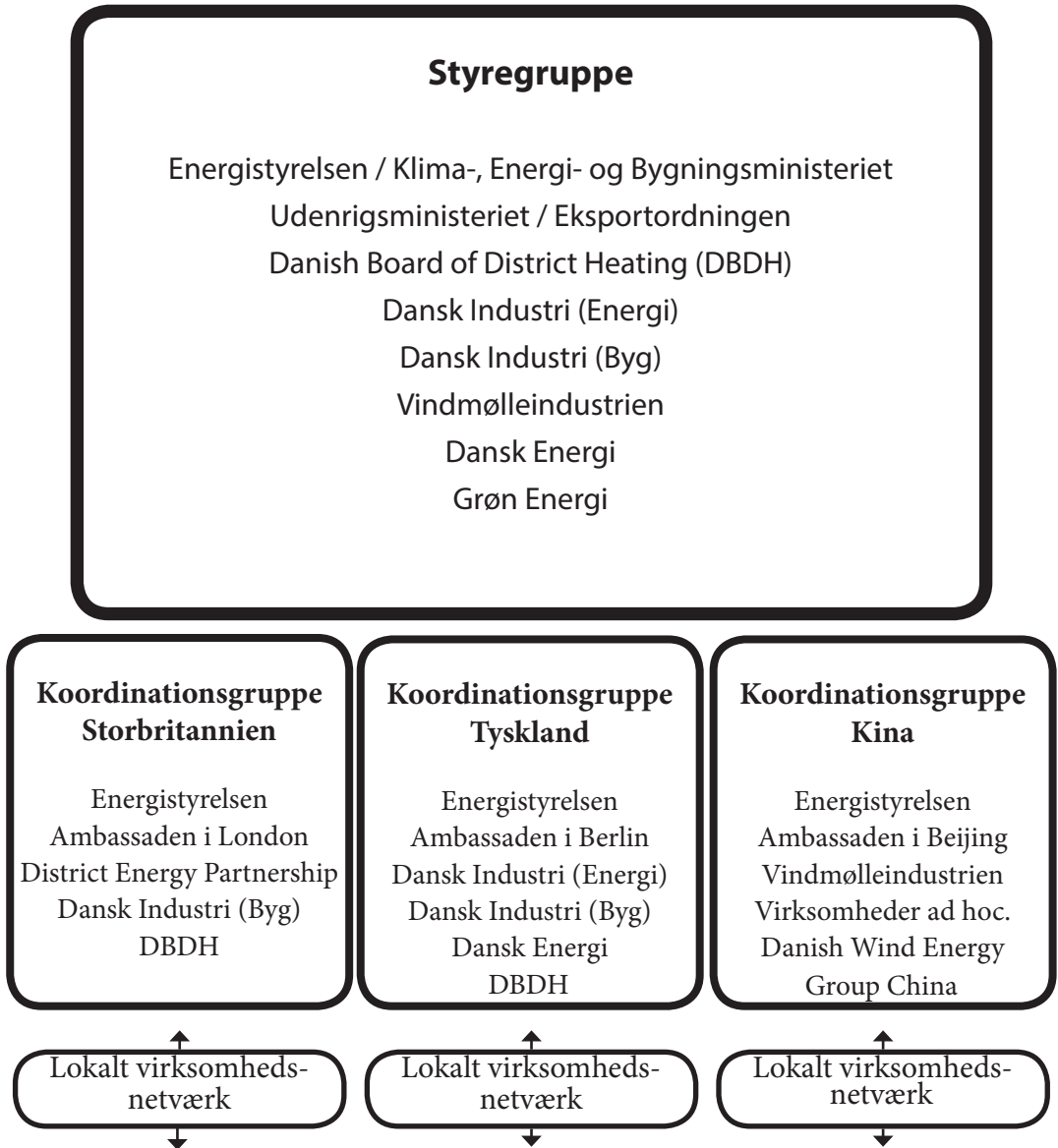
Energistyrelsen bidrager primært med energifaglig ekspertise overfor myndighederne i de valgte lande. Energistyrelsen fungerer desuden som sekretariat for styregruppen og koordinationsgrupperne. Sekretariatsfunktionen udføres i tæt samarbejde med ambassaderne.

Ambassaderne opbygger og koordinerer primært de lokale netværk i hvert land og kontakt til myndigheder samt kontakt til lokale virksomheder via ambassadens lokale virksomhedsnetværk.

Brancheorganisationerne deltager som virksomhedernes repræsentanter og sikrer løbende kobling til overordnede og konkrete virksomhedsinteresser i afviklingen af aktiviteter via deres virksomhedsnetværk.

Koordination med andre danske eksportinitiativer

Eksportordningen bygger på mangeårige erfaringer på eksportområdet fra både myndighederne og industrien. Ordningen skal derfor complimentere eksisterende aktiviteter på energiområdet, ligesom der skal koordineres med øvrige eksportaktiviteter. I den forbindelse er der særlig opmærksomhed på koordination med eksempelvis State of Green, Green Seminars og CLEAN.

Oplæg til koordinationsgrupperne i forhold til landevalg

Den indledende sondering af interesse for samarbejde med danske myndigheder i henholdsvis Tyskland og Storbritannien har afdækket en række indsatsmuligheder i forhold til geografi, administrativ myndighed og sektorvalg. For Kina er der i højere grad tale om en konkret projektilgang inden for vind og i mindre grad udvalg af geografiske og tematiske muligheder.

■ Tyskland

Prioritering af indsatsen

Samarbejdet med Tyskland inkluderer både en bystat og 1-2 regioner med samtidigt fokus såvel i Nord- som i Sydtykland. Samtidig vil det være nødvendigt med et føderalt ophæng for at sikre den overordnede koordinering af det energipolitiske samarbejde. Eksportordningen i Tyskland prioriterer på den baggrund en indsats rettet mod Hamborg (bystat), Nordrhein-Westfalen og Baden-Württemberg. I samarbejdet tages udgangspunkt i konkrete udfordringer på varme- og energieffektivitetsområdet på delstatsniveau, som skal ses i sammenhæng med den nationale overordnede tyske energipolitik (Energiewende).

Succeskriterier for Tyskland

- Danske aftryk i tyske lovgivningsprocesser, planer eller projekter.
- Styrkede samarbejdsnetværk/relationer mellem myndigheder og danske virksomheder.

Indikatorer

- Tyske beslutningstageres besøg i Danmark
- Samarbejdsaftaler med tyske myndigheder
- Dansk deltagelse i tyske arbejdsgrupper, projekter og netværk
- Energy-Camp i forår/sommer 2015 i DK med deltagelse af tyske myndigheder/virksomheder.

Koordinationsgruppens deltagere

- Energistyrelsen
- Ambassaden i Berlin
- Dansk Industri (Energi)
- Dansk Industri (Byg)
- Dansk Energi
- DBDH

De geografiske indsatsområder og rammer for koordinationsgruppens fokus:

Berlin - Nationalt energisamarbejde (føderalt niveau)

Udgangspunktet for samarbejdet med den føderale regering er omstillingen af energisektoren som følge af "Energiewende". De ansvarlige ministerier er opmærksomme på den danske regulering af energisektoren og ønsker at samarbejde med Danmark. I samarbejdet med de føderale myndigheder bør der fokuseres på omstilling af energisektoren i grøn retning i form af samproduktion af kraft og varme samt energieffektivitet i bygninger.

Hamborg

Danske virksomheder har en del aktiviteter i Hamborg og omegn, og byen fungerer som et springbræt for danske virksomheder til at få fodfæste på det tyske marked. Tilbagekøb af fjernvarmenettet fra Vattenfall giver særlige udfordringer i forhold til det fremtidige design af varmforsyningen i Hamborg og omegn. Fokus vil være på fjernvarmeudbygning i forhold til at imødekomme den tyske samarbejdsinteresse og fra dansk side afsøges yderligere mulighederne for et samarbejde omkring energieffektivitet i bygninger.

Nordrhein Westfalen - NRW

Delstaten har ikke planer om generel udbygning af den vedvarende energi, men den har stor fokus på effektivisering af de kulfyrede værker eventuelt i samspil med øvrige energianlæg, f.eks. biomassefyrede anlæg. Delstaten er meget interesseret i et fjernvarmesamarbejde med Danmark, ligesom rentable energiinvesteringer og tilhørende planlægning forventes at blive genstand for samarbejde.

Baden-Württemberg

Baden-Württemberg er den førende delstat, når det gælder omstilling til grøn energi. Delstaten har klima- og energimålsætninger, som ligner de danske 2050 målsætninger. Energiadministrationen i delstaten har i forvejen et stort fokus på fjernvarmeudbygning og samspillet med vedvarende energi og andre energiformer. Dette passer fint ind i de danske tanker om samarbejdet.

■ Storbritannien

I Storbritannien er der bekræftet interesse for et myndigheds-til myndighedssamarbejde af både den britiske Energistyrelse (DECC) og den skotske regering samt udvalgte byer i Skotland, herunder Edinburgh, hvor den skotske lokalregering også holder til. Det anses for nødvendigt at etablere et vist samarbejde med DECC uanset, om fokus for eksportordningen måske i højere grad kommer til at ligge i Skotland.

Prioritering af indsatsen

Eksportordningen i Storbritannien prioriterer en indsats rettet mod Skotland, herunder Edinburgh og andre udvalgte skotske byer med udfordringer på fjernvarmeområdet. Derudover etableres et samarbejde med myndighederne i London samt udvalgte kommuner beliggende i Londonområdet. Indsatsen fokuseres på fjernvarme og varmeplanlægning. Mulighederne for et samarbejde omkring energieffektivitet i bygninger afsøges yderligere.

Succeskriterier for Storbritannien

- Danske energierfaringer indgår i britiske lovgivningsprocesser, planer eller projekter
- Styrkede samarbejdsnetværk/relationer mellem myndigheder og danske virksomheder.

Indikatorer

- Samarbejdsaftaler med britiske myndigheder
- Britiske beslutningstagere på besøg i Danmark
- Dansk deltagelse i britiske arbejdsgrupper/projekter

Koordinationsgruppens deltagere

- Energistyrelsen
- Ambassaden i London
- Dansk Industri (Energi)
- Dansk Industri (Byg)
- DBDH

De geografiske indsatsområder og rammer for koordinationsgruppens fokus:

Skotland

Et energisamarbejde med Skotland vil fokusere på strategisk varmeplanlægning i større byer (Edinburgh) og udvalgte byer. Generelt er der både politisk og administrativ stor interesse for fjernvarmesystemer, men der kan konstateres en fortsat barriere for den folkelige interesse og opbakning. Derfor er der brug for gode eksempler og rentable projekter, som kan demonstrere både de forsynings- og miljømæssige fordele samt omkostningseffektivitet for udbredelsen af fjernvarmesystemer. Et samarbejde vil omfatte praktisk samarbejde om planlægning af nye fjernvarmeprojekter og analyser, som kan fremme brug af industriel overskudsvarme eller anden "gratis" restvarme. Endvidere vil der være fokus på udbygning af lovgivningen, herunder regulering og strategisk planlægning, som i mange tilfælde hindrer udbygningen af fjernvarmesystemet.

England

Der skelnes mellem de centrale energimyndigheders aktiviteter i Westminster og aktiviteter på kommunalt niveau.

Et samarbejde med den britiske Energistyrelse (DECC) kan omfatte lovgivning og politikker på energiområdet. Særligt er der fokus på at iværksætte energiprojekter og tilvejebringe muligheder i kommunerne for at lave kraftvarmeproduktion og fjernvarmeløsninger. Derudover har DECC gennem organisationen Heat Network Delivery Unit tildelt midler til knap 100 kommunale projekter med henblik på at fremme brugen af/undersøge potentialet for fjernvarme i de pågældende områder.

London har 11 mio. indbyggere. Et samarbejde med Londonadministrationen kan omfatte planlægning, herunder regulering, og udbygning af integrerede fjernvarme og fjernkølingssystemer, som koordinerer varmeproduktion og forbrug.

■ Kina

Indsatsen i Kina vil være additional til det myndighedsarbejde på energiområdet, som i forvejen omfatter fokus på fleksible energisystemer, vind og fjernvarme, og det omfattende handelsarbejde med fokus på energisystemer, fjernvarme, bæredygtig byudvikling og energieffektive bygninger samt vedvarende energi. Derfor rettes fokus for eksportenheden på et område, hvor Danmark nok har et omfattende myndighedssamarbejde og mange danske virksomheder i Kina, men hvor mangelfuld implementering af såvel lovgivning som planlægning samt handelsbarrierer gør markedet vanskeligt at agere i for udenlandske leverandører af vindmøller og -komponenter.

I Kina fokuseres indsatsen således på at indarbejde anvendelse af begrebet Cost of Energy som kriterium for fremtidige investeringsbeslutninger. Dette sker i to spor. Det første spor handler om et konkret vindprojekt, som ikke producerer tilfredsstillende grundet mangel på kvalitet og vedligeholdelse. Projektet skal demonstrere, hvorledes dansk teknologi kan bringe kinesiske mølleparker til en bedre performance. Det andet spor fokuserer på at indarbejde konceptet Cost of Energy samt forståelsen af værdien af kvalitet hos de kinesiske myndigheder og øvrige beslutningstagere.

Dermed kommer der også en sektormæssig bredde for pilotordningen. Denne bredde afspejles endvidere i, at det især er små og mellemstore danske virksomheder, der opererer på det kinesiske komponentmarked for vindmøller.

Kina er verdens største marked for vind. Samtidig er den udenlandske vindmølleindustri hårdt presset på det kinesiske marked, hvor der er hård konkurrence på anlægspriser. Endvidere lægges der ved investeringsbeslutninger langt mindre fokus på levetidsomkostninger, høj rådighed og kvalitet. En af nøglerne til dansk vindmølleindustri overlevelse på det kinesiske marked er at synliggøre værdien af høj kvalitet, høj rådighed og produktion samt lang levetid.

Prioritering af indsatsen

Indsatsen vil foregå i to parallelle spor. Det ene spor handler om at indarbejde konceptet "Cost of Energy" hos både centrale og lokale myndigheder samt øvrige beslutningstagere.

Det andet spor vil, om muligt, demonstrere dansk teknologi på en "nødlidende" kinesisk vindmøllepark, i samarbejde med myndighederne samt ejerne af møllerne. Det vil skabe forretningsmæssige muligheder for halvt hundrede dansk baserede virksomheder inden for vindmølleindustrien, som har etableret salg og/eller produktion i Kina, ved at demonstrere værdien af høj kvalitet, performance og lang levetid af vindmøllebaseret elproduktion. Herigennem styrkes netværket af danske leverandører af vindmøllekomponenter.

Et fundament for adgangen til dialog med ejere af mølleparker samt myndigheder, vil være en beskrivelse af "den danske case", som skal illustrere de danske kompetencer ("value proposition") på onshore vind. Dette arbejde udføres i tæt samarbejde med de medvirkende danske virksomheder og netværk.

Efter en succesfuld demonstration vil projektet søge at indarbejde erfaringerne i retningslinjer for fremtidige udbud af vindmølleparker i Kina samt udgøre et værdifuldt eksempel på værdien af kvalitet, levetid og performance i dialogen med myndighederne.

Succeskriterier for Kina

- Udbrede konceptet Cost of Energy
- Styrkede samarbejdsnetværk/relationer mellem dansk-kinesiske myndigheder og danske virksomheder
- Resultater/erfaringer er generaliseret og brugbare for kinesiske myndigheder og danske virksomheder.

Indikatorer

- Dansk "value proposition" defineret
- Samarbejdsaftale med kinesiske myndigheder om støtte til initiativet
- Aftale med kinesisk ejer af nødlidende vindmøllepark indgået, herunder finansieringsmuligheder afsøgt
- Dansk deltagelse i relevante kinesiske arbejdsgrupper/fora med fokus på kvalitet og performance i kinesisk onshore vind
- Kinesiske beslutningstageres besøg i Danmark

Koordinationsgruppens deltagere

- Energistyrelsen
- Ambassaden i Beijing
- Vindmølleindustrien
- Danish Wind Energy Group China
- Virksomheder ad hoc.

ENERGISTYRELSEN

Amaliegade 44 | DK-1256 København K
www.ens.dk

Telefon +45 33 92 67 00
Fax +45 33 11 47 43